Ч. 53 (12.709). Львів, вівторок 10. березня 1931. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Примирення Ґандія.

Львів, 7. березня 1931.

Коротка телеграма з молодої столиці старих Індій, Нових Дельгі, сповістила світ про заключення умови поміж національним вождом-пророком Індій Ґандієм та віцекоролем Вел. Британії льордом Ірвінгом. Телеграма коротка, але зміст її такий обємистий, що пірнуть у ньому тисячі статтей, які в оцих днях являються скрізь по всіх щоденниках світу: про примирення Ґандія, вчорашнього вязня-бунтівника, нинішнього шанованого контрагента, але вчорашнього і нинішнього вожда народу.

Про один нарід важко, щоправда, говорити там, де мається до діла з 325 міліонами людей, які говорять кільканадцяти взаємно незрозумілими мовами та визнають кільканадцять суперницьких релігій. Коли ж всетаки ввійшло вже у звичку казати про Індії, як одинокий край та гіндусів, як одноцілу націю, себто оперувати й у відношенні до індійської проблеми европейськими катеґоріями, то мабуть таки єдина заслуга в цьому Ґандія, напів леґендарної постаті, якої імя звязане вже на віки з еманципаційним рухом тієї великої країни й отого муравлища людей. Цей еманципаційний рух став настільки могутнім, що нівелював віроісповідні та племінні ріжниці народів Індій і справді набирає щораз більше питомених прикмети руху національного. Тому Ґандія уважають вождом національного відродження цілих Індій, забуваючи про якусь одну „партію“ сварадженстів та Всеіндійський Національний Конґрес, як політичну еманацію того могутнього руху. Після репресій, які застосовували англійські правителі в Індіях протягом останніх двох літ проти того руху, репресій, які покінчилися виарештуванням цілої президії Нац. Конґресу з Ґандієм на чолі та розвязанням самого Конґресу, англ. уряд таки признав силу самого руху та заініціював довгі й морочливі переговори, підчас яких Ґанді опинився на волі, апробував тактику індійських провідників та сам завершив їхні заходи свіжо підписаною умовою.

В даному випадку виявилася велика політична мудрість обидвох сторін — Вел. Британії й індійських патріотів, — які знали, що перманентна війна серед обставин, в яких з предмету спору ніяка сторона ані не зрезиґнує, ані не зможе другої сторони остаточно й рішаюче знищити, що така війна в таких обставинах не може довести до ніякої цілі. Великий політичний розум і велика політична зрілість проявилася у факті, що престіжові мотиви, такі недоторкані святощі у періоді війни, зійшли на дальший плян в моменті, коли льоґіка фактів казала подумати про — замирення.

Всеіндійський рух, слабкий у довоєнних часах, від 1884 року (дата заснування Всеіндійського Конґресу, як постійної установи) аж до кінця світової війни обмежувався до висловлювання перед англійцями устами конґресу критики правління та власних бажань. Війна, розбудувавши індійський промисл і торговлю, викристалізувала й національні та соціяльно-економічні змагання індійських народів, ставлячи провідників перед преважке завдання: узгіднювати ті ріжниці внутрі та втримувати свій авторитет назовні. Ці своєрідні відносини довго англ. уряд використовував надзвичайно зручно, маючи неврівняне поле для гри „діли і пануй“. Але англійська політика має глибокий змисл реалізму. Тому в рік після закінчення війни, в 1919 р. встановлено для Індій новий устрій, який бодай частинно допускав індійців до самоуправи. Коли ж Ґанді, невдоволений цією половинною реформою, стоючи на ґрунті інтересів ріжних економічних установ (вимога митної охорони для індійського промислу й торговлі), проголосив бойкот англ. товарів, ломання англ. монополів і тактику пасивного спротиву — англ. влада пробувала зломити цей рух силою. Полилася кров, переповнилися вязниці, позачинювались інституції — але справа ні на крок не наближалась до розвязки. І англ. політичний реалізм знову казав шукати шляхів порозуміння. На переломі 1930-31 рр. скликано до Льондону „конференцію круглого стола“, на яку запрошено самих не-членів Всеіндійського Конґресу й представників індійської духовної та династичної аристократії. А проте й вони — як один муж — станули на ґрунті далекойдучих вимог, відкидаючи половинні реформи та жадаючи домініяльного устрою. Льондонська конференція не покінчилася ніяким конкретним вислідом, але знову освідомила англ. уряд, що радикальні реформи необхідні. Тому дозволено членам конференції, після їх повороту до Індій, увійти в звязок з перебуваючим у вязниці Ґандієм та швидко його самого звільнено. Витали його індійські маси, як тріюмфатора. Анґлійців це не збентежило. Навпаки Ґанді, маючи підготовлений ґрунт, звернувся безпосередньо з новими пропозиціями до віцекороля Індій і після недовгих переговорів заключено порозуміння, на основі якого буде скликана нова конференція „круглого стола“ — цим разом уже з участю Ґандія.

Подробиці заключеної умови ще невідомі. Відомі лише такі характеристичні детайлі, як дозвіл індійцям на добування соли з Індійського Океану, себто на ділі скасування монополю соли, який підчас боротьби став „пунктом чести“ англ. правління; дозволено індійцям навіть на „мирну“ аґітацію бойкоту деяких англ. товарів. Зате Ґанді відкликав пасивний спротив. Очевидно, що найбільш суттєві питання адміністративного устрою Індій та ґарантій їх економічного розвитку будуть предметом нової конференції, яка матиме вже за субстрат зафіксовані провізоричні точки умови.

Замирення в Індіях є подією великого значіння. Поруч з успіхом місії Гендерсона й Александра в Римі, це черговий найновіший великий успіх уряду Мекдональда. Він відібється не тільки на скріпленні престижу В. Британії у широкому світі, але й запевнить англ. урядові більшу свободу рухів, які досі були поважно вязані Індіями.

Італьо-франко-анґлійська згода.

(Кореспонденція з Риму).

Рим, 3. березня 1931.

У нас, розуміється, найактуальнішим питанням є тепер питання франко-італійського порозуміння у справі морських зброєнь. Льондонська конференція з мин. року, присвячена питанню реґулювання морських зброєнь, як відомо, не могла дійти до порозуміння між усіми великими державами і закінчилася підписанням морського трактату тільки між трьома державами, а саме: Зєдиненими Державами Америки, Анґлією та Японією, тим часом як Італія і Франція відмовилися підписати цей трактат, не находячи бази для взаємного порозуміння: Франція стала на принципіяльній позиції своїх „абсолютних потреб“ мати сильну фльоту для охорони морських шляхів, що єднають її з її кольоніями, а Італія на неменш принципіяльній позиції необхідности дотримання „рівности“ морських сил Франції й Італії, заявляючи, що вона погоджується на найнижчий рівень морських зброєнь при умові, щоби цей рівень був однаковий з рівнем найбільшої континентальної держави, себто Франції.

На тому Морська Конференція у Льондоні розбилася, але, як свідчить Бріян, у свому інтерvю з приводу заключеної нарешті згоди, спроби дійти до порозуміння не припинялися впродовж цілого року, — на жаль, без жадних конкретних вислідів.

А тимчасом це франко-італійське суперництво тяжіло кольосально на цілій европейській політиці, витворюючи настрій непевности, викликаючи панічні чутки про близьку війну, про войовничий настрій фашистівського уряду, про італійсько-совітський союз і т. д. Певно, що такий стан річей не міг не відбиватися на загостренню економічної европейської кризи, затримуючи з одного боку розмах приватної ініціятиви, що не хоче наражатися на ризико втрати капіталів, а з другого боку, відтягаючи величезні кошти на непродуктивне зброєння всіх европейських держав, непевних завтрішнього дня, і побільшуючи тим і так уже непомірний тягар ріжних державних податків.

Анґлійський лейбурський уряд, що особливо гостро відчував ненормальність загальної політичної ситуації, яка вимагала від нього величезних витрат на підтримання свого подвійного штандарту морських сил, вирішив посередничити між Італією і Францією і, після кількох без-

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 5. marca 1931 r. Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 42. czasopisma „Diło“ z daty Lwów dnia 25 lutego 1930 r. do Syg. VI. l. Pr. 101/31 na posiedzeniu niejawnem w dniu 5. marca 1931 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 25. lutego 1931 r. przez Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Diło“ Nr. 42 z daty Lwów dnia 25 lutego 1931 r. zawierającego: 1 w artykule pt. „Wnutrisznia czy miżnarodnia problema“ w ustępie a) od słów „bo podiji“ do „prykroszcziw“, b) od słów „i jak można“ do „naślidku“, 2) w artykule pt. „Polityczne diło“ w ustępie od słów „sprawu“ do „broszury“, 3) w artykule pt. „Jak ce bulo w Brjuseli“ w ustępie od słów „predstawnyky“ do „poboriw“ 4) w artykule pt. „Chto wynen“ w ustępie od słów „na czetwertij“ do „krowju“ znamiona ad ustęp 1) ab) 2) i 3) zbrodni z § 65a) uk. ad 4) występku z § 300 uk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaję się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII 1862 Nr. 6 ex 1862 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustępów artykułów ma na celu pod 1) ab) 2) 3) propagować wzgardę i nienawiść do administracji Państwa pod 4) fałszywemi twierdzeniami co do przebiegu zajść w Zaleścach pobudzić do wzgardy i nienawiści przeciw organom policji państwowej, co odpowiada znamionom zbrodni z § 6 a) uk. i występku z § 300 uk. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36, 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Na oryginale właściwe podpisy.

Za zgodność: Lipanowicz
starszy sekretarz

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 5 marca 1931 r. Sąd okręgowy Wydział VI karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 44. czasopisma „Diło“ z daty Lwów dnia 27. l-tego 1931 r. do ygn. VI. l. Pr. 105/31 na posiedzeniu niejawnem w dniu 5 marca 1931 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 3 marca 1931 r. przez Prokuratora Sądu okręg. we Lwowie konfiskatę czas. „Diło“ Nr. 44 z daty Lwów dnia 27. lutego 1931 r. zawierającego: w artykule pt. „Nimećka presa pro ukraińsku problemu“ w ustępach a) od słów „Rewalsze“ do „Halyczyny“, b) od słów „szczo“ do „ruchu“, 2) w artykule „Nowynky“ w ustępie od słów „Ukrajinśka“ do „naślidky“ znamiona ad ustęp 1) a) 2) zbrodni z § 65a uk. ad 1 b) występku z § 302 uk., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za prekroczenie na grzywnę do 400 zl. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej ustępów artykułów ma na celu pod 1) a) 2) szerzyć wzgardę i nienawiść do administracji Państwa i do integralności Rzeczypospolitej; pod 1) b) pobudzić wrogi nastrój przeciw narodowości polskiej, co odpowiada znamionom zbrodni z § 65a) uk. i występku z § 308 uk. Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Na oryginale właściwe podpisy.

Za zgodność: Lipanowicz
starszy sekretarz.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

успішних спроб ріжних англійських експертів, вирушили сам Гендерсон та льорд Александер, морський міністр у подорож до Парижа і Риму.

Як знаємо, подорож ця увінчалася повним успіхом: англійським міністрам удалося віднайти таку формулу, що її після нелегких пертрактацій всеж таки прийняли і французи й італійці. Ми ще не знаємо тої формули. Ми ще не знаємо технічних деталів того порозуміння. Їх опублікують де-що пізніше. Але для нас ті технічні подробиці зрештою і не мають великого значення. Для нас має значіння лише політичний бік справи — самий факт порозуміння.

І в цьому відношенні ми мусимо перш за все відмітити блискучу перемогу англійського уряду, що матиме кольосальне значіння для піднесення його престіжу як на внутрішньому полі, так і особливо на полі закордонної політики. Щодо внутрішньої політики, то не треба забувати, що англійський уряд заощадив своїй країні збудовання 9 нових воєнних кораблів, себто інакше кажучи: заощадив англійському скарбові щось коло 10 міліонів штерлінгів. Щодо зовнішньої політики, то тут перш за все треба відмітити анґльо-італійське зближення, що містить у собі зерна далекосяжних подій. У 1925 р. Анґлія й Італія забезпечили мир на Рейні, тепер вони забезпечують мир на морі і певно, у своєму взаємному співробітництві, вплинуть чимало на хід будучої загальної конференції в справі роззброєння, щодо якого їх погляди більше менше збігаються, а також — і це може мати деяке значіння і безпосередньо — на хід будучої сесії Ліґи Націй, що буде присвячена меншостевим питанням.

Тут цікаво відмітити, що ціла італійська преса, пишучи про осягнення порозуміння в справі морських зброєнь, спиняється не так над вияснениям значіння франко-італійської згоди, як більше на значінні італьо-англійського зближення, яке вводить італьо-англійські відносини в традиційний стриження давньої сердечности".

Римський часопис „Іль Ляворо Фашиста" так перераховує ті користи, що випливають з осягненого порозуміння:

1) Визнання, що без Італії ніяке порозуміння великих держав не має фактичної сили; 2) Банкротство системи шантажу і загроз, якими хотіли примусити Італію до підпису трактату, що, мовляв, Франція підпише сепаратно без Італії. — „Треба було великого гарту думок і витривалости Мусоліні та його уряду, щоби протиставитись цьому натискові; 3) Дійсне обмеження зброєнь Франції, що дозволяє встановити сприятливий пропорційний рівень у зброєнні всіх інших держав; 4) Знищення тенденції витворення **єрархії держав**, що її Фашистівська Італія ніяк не могла прийняти; 5) Утримання принціпових позицій з погодженням на конкретних програмах; 6) Осягнення перерви у морських зброєннях і 7) Оминення морської конкуренції у Середземному морі; 8) Осягнення величезної економії грошових засобів. Бо не можна мати жадного сумніву, що Італія у своїй постанові витримати фактичну рівність з Францією, намагалась би її переводити корабель за кораблем, тонна за тонною, — „не з порожньої пихи", як пише „Ляворо Фашиста", але з політичної і національної необхідности.

Загальноє европейське значіння цієї великої події укладається в слідуючу фразу з телеграми Гендерсона і Бріяна до Ґранді про остаточне прийняття порозуміння: „Ми хочемо зробити все можливе, щоби скористати для світового миру з тої атмосфери взаїмного довіря і дружби, що є наслідком щасливої події, з якою ми Вас щиро витаємо..."

Євг. Онацький.

Засідання Виконавчого Комітету Соціялістичного (II) Інтернаціоналу.

(Кореспонденція з Праги.)

У днях 21—22. лютого в Цюриху (Швайцарія) відбулося засідання Екзекутиви Соціялістичного Інтернаціоналу під головуванням Вандервельде (Бельгія). В нарадах Екзекутиви взяли участь представники европейських та заокеанських країн: Дельом (Арґентина), Ісаакіян (Вірменія), Дебрукер, Русбрук (Бельгія), Андерсен (Данія), Вельс (Німеччина), Льонґе, Ренодель (Франція), Ґварджаладзе (Грузія), Кемптен, Ґілліз, Броквей (Велика Британія), Албарда, Вібаут (Голяндія), Модільяні, Ненні (Італія), Бауер (Австрія), Ярблюм (Палестина), Альтер (Бунд — Польща), Діяманд, Недзялковський (ППС — Польща), Абрамович (Росія), Гансон, Меллер (Швеція), Ґрімм (Швайцарія), Вінтер (Чехословаччина), Бухінґер (Мадярщина) Попп (представниця інтернаціонального жіночого комітету), Гайнц (від соціялістичного Інтернаціоналу молоді). Від української соціялдемократичної робітничої партії взяв участь у засіданні П. Феденко.

Наради Екзекутиви в Цюриху розглянули цілу низку справ, що відносились до підготовки світового конґресу Соціялістичного Інтернаціоналу у Відні (від 26. до 28 липня 1931 р.). Крім того Екзекутива постановила дати голос у Виконавчому Комітеті деяким партіям, які раніше не мали в цьому комітеті своїх представників. І так будуть мати своїх делеґатів в Екзекутиві соціялістичні партії Естонії, Латвії, Литви й Данціґу.

На деннім порядку конгресу Соціялістичного Інтернаціоналу у Відні стоїть: 1) Боротьба за роззброєння та боротьба проти воєнної небезпеки; 2) Загальне положення соціялістичного руху й боротьба робітничої кляси за демократію; 3) Світова господарська кріза й безробіття; 4) Організаційні справи.

При обговоренні проблеми безробіття ухвалено було постанову про конечність боротьби за пятиденний тиждень праці, бо цим способом незаняті робочі руки могли6 дістати працю.

Справи поневолених націй в великій мірі притягають увагу Соціялістичного Інтернаціоналу. І так у засіданні Екзекутиви зазначено в справі Індії, що Соц. Інтернаціонал піддержує прямування народів Індії до автономії і зокрема С. І. домагається, щоби при реформі виборчої системи надати політичні права індійським робітникам і селянам.

Внесено до протоколу засідання протест, вироблений українським делеґатом П. Феденком з приводу т. зв. пацифікації:

„Екзекутива Соц. Інтернаціоналу підносить свій найгостріший протест проти тих страшних фактів, які вчинило польське фашистське правительство над невинною, безборонною українською людністю підчас останньої виборчої кампанії 1930 р. Соціялістичний Інтернаціонал осуджує особливо нечуване нищення польською владою та військом українських кооператив, просвітних установ та союзів. Екзекутива констатує, що український народ, який перебуває в польській державі, був позбавлений права на самоозначення, та що польська влада завсіди порушувала свої міжнародні зобовязання супроти українців, як і супроти інших національних меншостей. Екзекутива звертає увагу робітників усіх країн на загрозливу небезпеку для европейського мира, що виникає з гноблення національних меншостей у Польщі. Екзекутива Соц. Інтернаціоналу звертається до тих членів соціялістичних партій, що беруть участь в роботі Союзу Народів, з проханням ужити всього свого впливу на те, щоби українській людности під Польщею були забезпечені права, які були їй ґарантовані міжнародніми договорами".

Як відомо, у Москві більшовики почали процес проти рос. соціял-демократичної партії, обвинувачуючи цю партію в тому, що вона нібито готує інтервенцію капіталістичних держав проти Радянського Союзу, що ніби рос. соц.-демократи брали участь в організації повстань проти комуністичної диктатури, проводили „шкідницьку роботу" і т. д. З огляду на явно провокаційне завдання цього процесу в Москві, що має, на думку його орґанізаторів, також дискредитувати Соціялістичний Інтернаціонал в очах людности Радянського Союзу обвинуваченням у небувалій

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. БЕРЕЗНЯ 1931.

СТЕПАН ЛЕВИНСЬКИЙ.

Екзотика японської культури.*)

Далекий світ. — Культурна єрархія. — Буддизм і Ля-о-це. — Японське мистецтво.

З критики на львівські вистави японського театру, поміщеної у ч. 41 читачі „Діла" довідалися деяких цікавих подробиць про країну самураїв. Ті, що відвідали театр особисто, вийшли з його мурів переважно невдоволені. Не вдоволила їх уся колірова екзотика костюмів і світла, ані гра міміки й жестів. Вони не зрозуміли не тільки мови акторів, але всі естетичні нюанси, включно до танку і співу, лишилися для них нерозгаданою тайною.

Справді японський світ уважати можна за диаметрально відмінний від нашого, европейського, а склались на це ріжні причини.

Передовсім ґеографічне положення. Це-ж найдалі від Европи положена закутина величезного азійського континенту, а не треба забувати, що найближча сусідка Японії зі сходу — Америка тільки від сотні літ стала носієм европейської цивілізації.

Потім: раса, що є результатом стопу, аж пяти ріжних расових елементів.

Далі: довга, цілковита ізоляція Японії. Протягом майже трьох столітъ (аж до половини XIX. в. до т. н. революції Мейджі) Японія жила тільки власним життям, а весь контакт зі зовнішнім світом відбувався за посередництвом голяндських кораблів, що причалювали раз у рік до одної спеціяльно для них призначеної пристані. Інші европейські нації навіть цього привілею не мали.

Але це, очевидячки, не вияснює нам ще всього. Щоби хоч у частині збагнути цю дивну відмінність японського світа від нашого, мусимо передовсім зважити, що належить він до азійського культурного середовища. У нас, в Европі, єрархія культурних впливів представляється приблизно так: Греція, Рим, Франція. Аналоґічний ланцюг в Азії є такий: Індія, Китай, Японія. Ролю християнізму в Европі перебрав в Азії буддизм. Треба було 11-ти століть, щоби знад берегів Ганга через Китай і Корею зайшов він до Японії.

Ідеали Азії ріжняться основно від европейських. Роля европейської Греції в азійській системі народів належить Індії. Там народилася велика доктрина Будди, релігія самозаперечення, толеранції і милосердя. Буддизм лежить в основі всієї азійської фільософії.

Разом з буддизмом перебрав Китай з Індії не тільки статуетки Будди, але і всю змислову фантасмагорію індійського образотворчого мистецтва і її архітектуру і фільософію. Але Китай не був тільки безвольним імітатором Індії. Він видав великого мораліста Конфуція і оригінального фільософа Ля-о-це.

Фільософічна доктрина Ля-о-це списана його учнями у Тао-те-Кінґ, одній з найоригінальніших фільософічних книжок Сходу підносить до висот абстракту вічну плинність проминаючого часу (тао значить дорога). Наука Ля-о-це мала великий вплив на формацію буддійської секти Зен, що, зовсім не випадково, дійшла до найбільшого розквіту саме в Японії. Її навчання лягло в основу неписаного кодексу чести самураїв, що знову став підставою моралі японської нації.

Хвиля буддизму, що досягла у 6 ст. по Хр. Японію, принесла їй разом з ідеографічним письмом усю вже високо розвинену культуру Китаю. Ідеографічне письмо, може непрактичне, але дає змогу японцям, що не знають ані слова по китайськи, лектуру всієї пребогатої китайської літератури.

Коли Індія переживала декаденцію буддизму, а войовничий іслямізм сіяв ворожнечу поміж мешканцями Декану і доріч Ганга, коли Китай завоювали монґольські, а потому манджурські варвари, Японії припала почесна роля консерватора азійських ідеалів і всього вікового культурного надбання. Ще сьогодні зразків давньої клясичної архітектури Китаю треба шукати в Японії.

Разом з тим японці не виявилися надто оріґінальними мислителями ні мистцями. Їх роля була консервувати і досконалити перебране від інших. У часі трьохсотлітньої ізоляції, японське мистецтво дійшло до надзвичайної вибагливости форми. Сюжети як: сніг на квітах або рибальські кораблі, окружені дикими птахами, свідчать про мистецьку рафінованість японських малярів, що їй рівної не найдете певне в Европі.

Сміливий почерк такого Сесшу або елеґантність лінії Гаруньобу, цього правдивого Фраґонара Японії, дозволяють нам бачити змисловість цих людей, але, хоч і як дивно — ніколи не зустрічаємося в них зі сентиментом. Бо людські почування в Японії, як зрештою всюди в Азії, не можуть бути предметом мистецтва — їх треба „соромитися". Це є основна риса японської культури, що незвичайно глибоко вросла в японську душу.

Цікаво, як японці розуміють родину. Для них, так-же як і для нас, є вона основною комірною суспільного життя. Але коли в нас, у розумінні простолюддя щонайменше, основою родини є подружжя і кожне нове подружжя виводить дітей від моральної та правної залежности від родичів, у них ця залежність тріває далі й є підставою суспільного устрою.

(Докінчення буде)

*) Читачам може цікаво буде довідатися, що автор присланої статті чи не єдиний наш земляк, що студіює кілька літ японську мову й культуру. Був він в окремій вищій „Школі орієнтальних мов" у Парижі, а востаннє й жив там постійно в студентському японському домі.

Редакція.

підготовці інтервенції „шкідництва“ і т. д., Екзекутива ухвалила звернутися до більшовицького правительства з протестом проти навлепів і протерору над невинними людьми.

З приводу положення в країнах фашистівської диктатури в Польщі та в Італії — розвинулася була жива дискусія, в якій взяли участь Недаялковський, Дімманд, Альтер, Модільяні, Феденко.

Український делегат зазначив, що в боротьбі за диктатуру сучасне польське правительство не могло здобути більшости в польських областях, а через те терором і шахрайством позбавило українську та білоруську людність змоги виявити свою волю в виборах до сойму.

На засіданні Екзекутиви 22. лютого після реферату секретаря Інтернаціоналу Адлера одноголосно принято в члени Соціялістичного Інтернаціоналу українську соціялістично-радикальну партію. Соц.-рад. партія зголосила свої бажання вступити до Інтернаціоналу ще в 1928 році, і нарешті цю справу розвязано позитивно.

Разом зі світовим конгресом Соціялістичного Інтернаціоналу, що має відбутися літом ц. р. у Відні, буде влаштована олімпіяда соціялістичних спортових організацій. Уже тепер соціял-демократична партія Австрії готується до прийняття десятків тисяч гостей, які прибудуть з ріжних країн світу, щоб узяти участь у конгресі та в олімпіяді.

Як довідуємось, українська спортова організація виступить теж в олімпіяді. О. О.

Інтернаціональна автомобільна виставка в Берліні.

(Кореспонденція з Берліна.)

В третій декаді лютого ц. р. влаштував німецький союз автомобільної індустрії в Берліні автомобільну виставку. Це досить ризиковне як на нинішні часи діло вдалось і як зачувати, з нього всі задоволені. У виставці взяло участь дуже богато німецьких і чужинних фірм. Виставка йшла під знаком популяризації авта серед простого народу. Переважали малі і дешеві вози і над ними найбільше спинялись глядачі. Розуміється оглядали й авта великі, люксусові, але то лише для самозадоволення. Нині таке авто купити не всякий може. Також і сама індустрія працює тепер горячково над створенням малого авта, щоби в той спосіб піднести свою продукцію та зменшити загальне безробіття. Вже від давна лунає в Німеччині крик за подешевінням авт. Моторизація і технізація життя цього вимагають. Ці голоси публики примусили індустрію відступити від певного стандартового авта і видумати дещо нове. І саме ці новинки притягали на виставці очі публики, звичайно не лаїків, а фахівців, а принаймеше тих, що мають поняття про авто. Стандартний тип відійшов до історії, тепер почато змінювати те, що досі вважалось уже сталим, як передача скоростей, включення скоростей, перенесення погону на передні колеса і богато інших на перший погляд незамітних річей як у самій основі авта, так і в каросерії. Далі вже популярною стала справа примінення дізельмотору в малому авті, що й саме авто вже подешевлює, а також і обслуга не обходиться так дорого. Другим завданням виставки є показати світові поступ в автомобільній техніці та дати змогу всякому побачити наглядно цей поступ, переважно німецької техніки, яка поволі знова підноситься того степеня, на якому вона була в передвоєнні часи.

Перша частина виставки обіймає авта особові від найдорожчих американських за 65.000 марок до найдешевших німецьких за 1.600 марок. Наступили в будові цих авт деякі зміни, а це переважно в будові авт з переднім погоном та в примінені дізельмотору. Брак страшно скомбінованої передачі руху мотору на задні колеса (кардановий вал) і брак самого диференціяла на задній осі значно удешевлює авто і дає змогу інакше перевести будову та розміщення самої каросерії. Нова конструкція рефлекторів Сіменса, що в часі їзди автомат. порушуються і освічують цілу дорогу, нові конструктивні деталі в верхному накритті каросерії, внутрішнє уладження авта, освітлення, нетріскаюче шкло і т. д. це все новинки виставки. Також у будові самого мотору наступили великі зміни. Помітно тенденцію будувати мотори з воздушним холодженням, як це давніше робила вже чеська фірма Татра. Новою є будова рухомих осей, включування скоростей без вилучення лучні (фірма Штивер-Штетін), комбінація динамомашини й стартера в одному комплеті і т. д. Розбиратись в новинках, що їх кожна фірма випустила на ринок, тут неможливо. Всі фірми дали щось нового, а передовсім визначається в цьому напрямку фірма ДКВ (що має популярну назву Дойтшер Кіндерваген), бо вона одна дала на виставку авто, що заслугує на увагу ширшого загалу, цебто мале й дешеве авто. Всеж таки досі ще індустрія не зуміла створити авта для селянина, де умови їзди зовсім інші, як у місті. Селянство чекає на слово техніки в цьому напрямі.

Другу частину виставки творять авта тягарові й автобуси. Ріжні фірми дають свої вироби. Круп збудував найбільший тягаровий автомобіль в Німеччині на 14 тон. Введено сюди бальонові обручі, що не псують вулиць в час їзди і не трясуть так цілим возом. Замітним є тут примінення дізельмоторів на передній погон, що дається легше зробити, як у малому авті і обходиться досить дешево.

В нас своєї індустрії нема, тому мусимо бути в курсі чужих новинок і в разі потреби їх використати. Тому, що Німеччина веде перед у цьому, в першу чергу треба туди звернути свої очі. М. С.

З міських сензацій Луцька.

Міська комунальна каса і міське самоврядування.

В „Ділі“ з дня 17. І. ц. р. у дописі під поданим вище наголовком була змальована картина господарювання в Луцькій комунальній касі. Коли вибраної спеціяльної комісії до ревізії не допущено, надзірна рада каси виділила з себе власну комісію у складі пп.: Дешерта, Фришберга й Цукермана і ревізію таки перевела. Комісія ствердила, що більшість закидів, які були наведені у згаданому вище дописі, відповідають дійсности. Виявлено цілу низку надужить. Позички видавано в розмірах, що кілька разів перевищували норми. Всіми справами самочинно кермував технічний директор п. Клімко, який уділяв протегованим особам позичок у розмірах від 10 до 80 тисяч зол. і т. ін.

Коли прочитано чорновик протоколу ревізії на засіданні надзірної ради, знялася справжня буря. Але факти залишилися фактами. Наслідком цієї ревізії було те, що негайно зголосили — з ріжних мотивів — своє виступлення з надзірної ради слідуючі особи: голова надз. ради бурмістр Оловінський, сенатор з „одинки“ Станевич, Мілошевський, Цукерман, Кац і Фришберг.

Слід підкреслити виступ з ради сен. Станевича, який протегував і підтримував дир. Клімка. Цей останній залишившися в дирекції без такої опори, як п. Станевич, теж зголосив виступлення з управи. Таким чином здекомплетувалася і надзірна рада і управа каси. Кажуть, що має бути призначений урядовий комісар каси, а кандидатом на це становище називають Кароля Леддоховського.

У звязку з непорядками в комунальній касі, як кажуть, приспішено розвязання міської ради Луцька. Формальні мотиви розвязання такі: прилучення до міста передмість і несвоєчасне укладання бюджету, що без поважних наслідків практикувалося вже три роки. Згідно з речинцями, які передбачує закон для розписання виборів і самих виборів, Луцьк мав би покликати нову раду вкінці квітня або на початку травня.

Луцьк нараховує управнених до голосування: жидів 7.900, поляків 4.259 (фактично 2.200).

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 10. БЕРЕЗНЯ 1931.

Ц. ДЕРЖАВНИК. 2)

При будові державности.*)

Націоналісти і гетьманці. — Ріжниці поглядів. — Відгуки громадянської війни. — Карні експедиції: причини і боротьба з ними.

Українські хлібороби, покликавши до життя Гетьманщину, не виділили зпоміж себе досить численних і активних людей, які зуміли би дати новому режімові, створену ними, відповідну реальну основу. Серед них були безперечно патріоти, але вони не були українськими націоналістами. А українські націоналісти, не схотіли ввійти до уряду, стали осторонь і гостро критикували кожний крок, кожний виступ уряду з погляду вузько-національного, що зовсім не покривався з поглядом державним.

В цьому була основана причина взаємного непорозуміння. Гетьман — реферуємо погляди автора книжки — весь час шукав зближення з „українськими колами“, з т. зв. „свідомими українцями“, себто з невеликими політичними групами, які вважали, що тільки вони одні репрезентують собою „українське громадянство“. В їх очах кожний, хто не знав або не вживав літературної української мови, не належав до українських національних партій, не був членом „Просвіти“, не був і українцем: українство в понятті цих людей кінчалося поза межами партій ес.-ефів, ес.-ерів, ес.-деків і обмежувалося кількома сотнями або тисячами інтелігентів, згуртованих в цих партіях.

Переважна більшість губерніяльних і повітових старостів це були місцеві землевласники, найчастіше земські діячі, судді, а частина — військові, також місцевого походження; дуже мало було людей, які служили на адміністраційних посадах за старого режиму (таких було всього 3—4). Отже, нарікання, ніби попризначували „царських губернаторів“ і „справників“ не мають під собою грунту. Та всеж таки чимало з цих призначень видавалося тоді неприйнятливим для національних українських кругів, але тільки в нечисленних випадках це становище мало свою рацію.

Корінь непорозумінь між новою адміністрацією і національно настроєними українськими колами лежав у ріжниці поглядів на суть і характер української державности. „Свідомі українці“ були майже без вийнятку лівих поглядів, уважали себе за соціялістів. Багато зпоміж них було звязаних з діяльністю лівих українських партій та інституцій Ц. Ради. З центру, з Києва, йшли гасла ворожого відношення до нового режиму; українські партії приймали відомі нам резолюції, українські часописи містили дуже різкі статті проти гетьманства.

В краю ще не ущухали відгуки недавньої громадянської війни. В особі нової адміністрації прийшли люди, що належали до верстви, яка зазнала підчас революції чимало несправедливостей і кривд. В її очах багато зпоміж української інтелігенції було людей скомпромітованих „більшовизмом“. Тепер ці самі люди виступали часами дуже різко проти уряду Гетьмана. Отже, доводилося таких людей арештувати. Тоді счинявся галас, що „ведеться боротьба з українством“, що людей арештують за те, що вони — українці. У такій ситуації виникала плутанина понять і зручно вороги гетьманського уряду використовували всякий акт політичної репресії уряду проти нього.

Становище у краю ускладнилося ще одним явищем — справою т. зв. карних експедицій. Діло в тім, що осінь і зима 1917—18 пройшли на українськім селі під знаком розбурханої агітацією соціяльної боротьби. Боротьбі між дрібними земельними власниками та середніми й великими: гасла, що падали з трибуни Ц. Ради, зі сторінок часописів та з уст агітаторів — додавали ідейне оправдання. „Земля Божа!“ „вся земля трудовому народові!“ — казали й писали українські соціял-революціонери. „Грабуй награбоване! Все, що має буржуй і куркуль — твоє!“ — казали ще простіше більшовики. Було багато вбивств, грабіжів, багато злоби та бажання помсти.

Прогнання більшовиків і прихід німців та австрійців послужили гаслом до аграрної реакції в широкому розумінні слова. Всі покривджені за попередньої доби елементи перш за все почали дбати за відшкодування за заподіяні шкоди, а тому, що фактичної влади на місцях так скоро завести було не можна, то поміщики й заможніші селяни самі заходилися стягати пограбоване майно, формуючи т. зв. карні відділи, до котрих само собою пішли всякі пройдисвіти й авантюрники. Група польських поміщиків на Волині та на Поділлі просто звернулася до австрійської влади, щоб вона окупувала Правобережну Україну, завела там свої порядки й примусила селян виплатити та відробити заподіяні шкоди. Австрійці давали свої відділи для стягання з селян „контрибуції“. За прикладом поміщиків Волині та Поділля пішли й деякі поміщики на Лівобережжі та на Степовій Україні, або сами організували добровільні „карні відділи“, або зверталися за допомогою до німецької або австрійської команди, щоб ті приборкали селян. Точно беручи, самочинне стягання з селян „контрибуцій“ за допомогою самочинно-ж організованих озброєних відділів почалося фактично за уряду Центральної Ради, а гетьманський уряд мусів властиво ліквідувати цей рух. Все-ж ненависть за „карні експедиції“ перейшла на гетьманство. Гетьманський уряд у перші дні був безсилий зупинити їх діяльність: треба було налагодити екзекутивний апарат, організувати державну варту й охоронні сотні.

(Продовження буде.)

*) Початок статті в ч. 50

українців 1.041, росіян (і „малоросів“) 522, німців 205, чехів 101 й караїмів 28. Прилучення передмість трохи збільшить число українців-виборців.

Уже деякі кола вживають заходів для створення так званого „господарського“ бльоку на зразок м. Володимира й ін. Про корисність подібних бльоків для українців свідчать результати виборів у тому-же Володимирі. Колиб українці Луцька пішли одною окремою листою, здобулиб два певних мандати. Треба зазначити, що наші українці завжди розбиваються і в попередній раді, на сором, не мали ні одного свого представника. **Місцевий.**

—o—

Процес пос. Кохана в Замості.

Звідомлення з апеляційної розправи в окружному суді в Замості 5. ц. м.

В четвер, 5. ц. м. відбулася в окружнім суді у Замості апеляційна розправа посла Володимира Кохана (УНДО), засудженого заочним присудом повітового суду в Грубешові з 31. жовтня 1930 р. до ч. справи К. 3777/29 на кару однорічної вязниці за провину зі статті 154. часть II., російського карного кодексу (знevaга орґанів влади). Трибуналові проводив окр. суддя Матковський, а як вотанти засідали в трибуналі окр. суддя Хоткевич (референт справи) й окр. суддя Козерський; обвинувачував віцепрокуратор Леґіц, боронили посли: д-р Степан Баран, адвокат з Тернополя і місцевий адвокат Томаш Черніцький, посол з „Хлопск-ого Стронніцтв-а“, що довідавшися про справу посла Кохана, сам добровільно за згодою присутнього на розправі обвинуваченого і його оборонця посла д-ра Барана зголосився до оборони.

Підложе справи таке: Як у великій більшості українських громад на Холмщині, так і в селі Павловичі, ґміни Долгобичів, грубешівського повіту, польські власти замкнули місцеву деревляну православну церкву, збудовану перед 346 роками, що була ще в зовсім доброму стані. Церква була замкнена кілька літ, а місцева православна людність з Павлович (село чисто українське, що лежить на самій границі сокальського повіту) в неділі і в урочисті свята сходилася на майдан під церквою і тут молилася. Врешті власти рішилися церкву розібрати зовсім і староство в Грубешові видало відповідне зарядження війтові та постерунковій поліції в Долгобичеві.

Дня 28. липня 1929 р. заїхав до Павлович ґмінний війт з Долгобичева, поляк Гіполіт Стащук, в асисті команданта постерунку поліції в Долгобичеві та ґмінного писаря Шпирки і сказали місцевому солтисові Андрієві Пирогові, що хочуть оглянути церкву. До внутра церкви не пішли і нічого не оглядали, а тільки під церквою відбули нараду в трійку і сказали солтисові Пирогові, що на другий день, цебто 29. липня 1929, приїде з Грубешова староста і видасть на місці відповідні зарядження щодо церкви.

Другого дня (29. липня) громадяни Павлович, не прочуваючи ніякого лиха, розійшлися в поле на жнива. В селі лишились лишень старики і діти. Солтис Пиріг ждав на старосту, але замість нього заїхали в село три фіри. На першій фірі пятьох постерункових, війт і писар, а на двох дальших якісь чужі люди (як пізніше показалося, польські кольоністи з сусідніх сіл) з сокирами, пилами, долотами та приладдям до гашення вогню. По приїзді, не поступаючи навіть до місцевого солтиса, пішли всі відразу під церкву. Командант постерунку, війт Стащук і писар Шпирка стали відривати печатки на дверях церкви, а прибувші з ними люди кинулися негайно валити дзвіницю. Заки „начальство“ отворило двері до церкви, інші завалили вже стіни дзвіниці. Присутній при цьому місцевий селянин старик Приємський з плачем благав, цілував руки війтові, командантові та постерунковим і прибувшим з ними цивільним, щоби вони перестали руйнування, кажучи: „Не нищіть хоч святих образів, дайте людям змогу прийти з поля, щоби вони порозумілися зі старостою та довідалися, за що їм валять церкву. Підхмелені горівкою кольоністи глузували ще зі старика і нищили церкву дальше. Командант постерунку сам отворив царські ворота, а підхмелені святотатці, ошоломлені дурманом нищення, кинулися на престіл і почали долотами відбивати образ Божої Матері. В міжчасі прийшов під церкву солтис Пиріг, а з піль почали збігатися люди, що підняли — особливо жінки — нечуваний плач і крик. Це ще більше розюшило руїнників. Повилазили на копулу і там стали співати сороміцькі пісні, головно під адресою жінок, що голосно плакали. Попідрізувавши вкінці копулу з усіх боків, скинули на землю хрест, що падаючи, зарився в землю й погнувся. Відтак зіпхнули цілу копулу, що падаючи на землю, розбилася на дрібні куснї.

По пяти годинах такої ревної „праці“ з церкви лишилося саме румовище. На ньому засіли змучені „робітники“ до пиру. Горівку привіз зі собою війт з Долгобичева Стащук. По шклянку на горівку посилали до місцевого солтиса Андрія Пирога. Пили на руїнах церкви і кпили з нещасних українських селян і селянок та остаточно попирувавши, відїхали при співі сороміцьких пісень.

Тогож дня постерункові привели ще кілька фір з недалекої мазурської кольонії Гувятин і вивезли деякі церковні річи

Дня 31. липня 1929 р. один постерунковий з 8 робітниками приїхали до Павлович зробити порядок з останками поломаного і порізаного дерева. Та місцеве населення — особливо жінки — заявило, що саме поскладає дерево, зі зруйнованої церкви, але передтим покаже ті руїни чужим людям. Рішуча постава жіноцтва спричинила те, що робітники відїхали з нічим. Рівночасно місцеві селяни вислали делеґації до посла Кохана, що мешкає в Тудорковичах біля Сокаля, до Сокаля і до Секретаріяту УНДО у Львові. Посла Кохана тоді дома не було і він до Павлович приїхав щойно 3. серпня 1929 р., щоби на місці розслідити справу і на основі провірених фактів поробити відповідні кроки.

Небавком по виїзді перших робітників приїхало до Павлович (31. липня 1929) пятьох постерункових з командантом на чолі, війт Стащук і писар Шпирка з Долгобичева разом з робітниками. Перед вїздом до села заступив їм дорогу один з найповажніших місцевих селян і радний ґміни Кость Кліщ, прохаючи їх, щоби не надуживали терпеливости людей, бо може прийти до небажаних подій. Але поліція на це не вважала. Приїхавши в село, кинулася в брутальний спосіб розганяти жінок, котрі від трьох днів постійно перебували біля руїни своєї старинної церкви. Били прикладами і дулами крісів. Побито багато жінок, а навіть дітей. Одначе жіноцтво не уступило і положення ставало щораз ґрізніше. На просьбу Костя Кліща й інших поліція відїхала з нічим. Перед відїздом командант постерунку з одним постерунковим підійшов до ґрупи селян, що стояли з боку і постерунковий диктував командантові імена поодиноких присутніх, вибираючи найсвідоміших.

Ціль цього вияснилася дуже скоро. Цієї самої ночі прибула в село поліція та стала переводити арештування. Арештовано тоді Ілію Бузька, що їздив до пос. Кохана і до Сокаля, при чому поліція його побила, Василя Іванюка, Павла Комендантського, Василя Назара і Катерину Балій та відставлено їх до арештів. Цілий слідуючий день списували протоколи, передовсім з жінками, котрих переслухано аж 57. Арештованих передержали якийсь час в арешті, а опісля засудили на невеликі кари.

Як згадано, дня 3. серпня 1929 приїхав до Павлович пос. Кохан і тут біля руїн церкви відбув з селянами нараду, стараючися їх успокоїти в їхньому горю та вказуючи на потребу орґанізації й освіти в національному дусі. Опісля в хаті Костя Кліща списав собі цілу подію та імена свідків. Другого дня пос. Кохан подав телеґрафічно цілу подію до відома міністра внутр. справ Складковського і здав звіт президії Українського Соймового Клюбу, в імени котрого інтервеніювали опісля у віцеміністра віросповідань і освіти д-ра Червінського посли Хруцький і Целевич.

Очевидно, про побут пос. Кохана в Павловичах довідалася поліція від свого конфідента, умово недужого Олександра Біліка (тепер він у заведенні для божевільних). На основі оповідань цього останнього зробила вона донесення до пркуратури при окружному суді в Замості проти пос. Кохана. На основі знову поліційних доходжень прокуратура виготовила проти пос. Кохана акт обвинувачення за те, що дня 3. серпня 1929 в селі Павловичі, ґміни Долгобичів, грубешівського повіту в часі віча біля розібраної церкви, промовляючи до зібраних, виявив непошанування до влади через зневаження інституції: повітового старости, державної поліції і ґмінного уряду, називаючи їх бандитами, а їхнє урядування бандитським, чим допустився провини зі статті 154 часть II. карного кодексу, загроженої карою вязниці від одного року до літ трьох. Справу мав судити повітовий суд у Грубешові.

Акт обвинувачення виготовлено 16. вересня 1930, а дня 14. жовтня 1930 арештовано у Львові пос. Кохана під замітом злочину державної зради з § 58 і § 59 і злочину заворушення публичного спокою з § 65 австр. кар. зак., від котрих то злочинів присудом трибуналу суду присяглих у Львові з 20. лютого 1931 його звільнено і тогож дня випущено на волю.

Дня 31. жовтня 1930 р. відбулася в Грубешові карна розправа проти пос. Кохана в його заочности, бо візвання на розправу доручено йому в Бриґідках у Львові щойно 29. жовтня 1930 і він, як вязень, не мав часу і спромоги порозумітися зі своїм оборонцем д-ром Львом Ганкевичем, а заряд вязниці не доставив його на розправу.

На розправі переслухано тільки свідків прокуратури: команданта постерунку Францішка Ґурського, постерункового Яна Жеповського і солтиса Андрія Пирога. До судового протоколу зізнав Ґурський, що йому доніс пост. Жеповський що останній чув від Олександра Біліка, тепер умово недужого, а тоді ще здорового, що обвинувачений був. пос. Кохан на вічу в Павловичах дня 3. серпня 1929 сказав, що поліція, війт ґмінний і секретар ґмінний розвалили церкву як бандити, а таксамо говорив про сторону як про бандита і що в кілька днів пізніше людність, підбурена промовою обвинуваченого, обкидала поліцію камінням. Пост. Ян Жеповський зізнав знова, що патролюючи 3. серпня 1929 в Павловичах, довідався від конфідента, котрого імени не подав, а який вертав з віча, що обвинувачений сказав тоді, що правительство, поліція, староста і ґмінний уряд є бандитами, а це потвердив йому також Олександер Білік. Вкінці свідок солтис Андрій Пиріг зізнав на розправі, що обвинувачений не говорив нічого злого про уряд, а чув тільки, що він говорив, що поліція розібрала церкву в бандитський спосіб.

Це дослівні зізнання коронних свідків і на їх основі суддя Ст. Странцман видав присуд, який, як історичний документ, подаємо в оригіналі:

Akta 1929 r. Nr. K 3777. W imieniu Rzeczypospolitej Polsklej. Dnia 31. miesiąca października 1930 r. Sąd powiatowy w Hrubieszowie. Sędzia St. Strancman, rozpoznawszy sprawę Włodzimierza Kochana, oskarzonego z art. 134 część II K K i zważywszy, że zeznaniami zaprzysiężonych świadków Górskiego, Rzepowskiego i Piroga ustalonem zostało, iż oskarzony w dniu 3. sierpnia 1929 r. we wsi Pawłowice gm. Dołhobyczów podczas wiecu, odbywającego się koło rozbieranej cerkwi, w przemówieniu swem nazwał starostę powiatowego i policję państwową oraz miejscowe władze gminne bandytami oraz postępek ich bandycki, bowiem rozebrali cerkiew w Pawłowicach. Przez wypowiedzenie tych słów oskarzony znieważył instytucje rządowe i społeczne, czem okazał nieposzanowanie władzy, przewidziane w art. 154 cz. II K. K. Że oskarzony starał się wywołać w nieuświadomionych masach nastrój wrogi dla Państwa Polskiego, wykorzystując w tym celu uczucia religijne ludności, która, jak to zeznał św. Górski, podburzona przez oskarzonego, w kilka dni po jego przemówieniu stawiła masowy opór policji, przeprowadzającej rozbiórkę cerkwi zgodnie z poleceniem swej władzy, że wskutek wywołania tego rodzaju wrogich nastrojów i tendencji szkodliwych dla Państwa Polskiego oskarzony winien ponieść najsurowszą karę przewidzianą w art. 154 cz. II K. K., wobec czego na zasadzie art. 10, 358 K. P. K. art. 154 cz. II Kod. Kar. postanawia zaocznie: Włodzimierza Kochana uznać winnym nieposzanowania władzy przez znieważenie instytucji rządowych: starosty powiatowego i policji państwowej, oraz Urzędu Gminnego gminy Dołhobyczowa w wygłoszonej mowie w Pawłowicach i skazać na zamknięcie w więzieniu na przeciąg jednego roku, uiszczenie czterdziestu zł. opłat sądowych, oraz poniesienie kosztów postępowania. Wyrok nieostateczny. Termin i porządek zaskarzenia ogłoszony. — Sędzia powiatowy Strancman.

Від цього присуду вніс обв. пос. Кохан апеляцію через адв. д-ра Льва Ганкевича і спротив проти заочного присуду, подаючи в апеляції кількадесять свідків на доказ, що інкримінованих слів не ужив, а навпаки: присутніх (а було те все вже по розбірці церкви 29. липня 1929 і по авантюрах 31. липня тогож року) успокоював і завзивав до економічної орґанізації й освіти та не міг викликати нападу на поліцію, бо це все сталося вже перед його приїздом до Павлович. Окр. суд у Замості допустив усі докази оборони і переслухані пов. судом у Грубешові свідки — а один, Ілько Драґан з Угринова в пов. суді в Сокалі— ствердили вповні тезу оборони.

Рівночасно з проголошенням заочного присуду на пос. Кохана суддя Странцман завісив окремою постановою над обв. пос. Кохaном превенційний арешт на основі арт. 165 кодексу поступування карного буква д) аж до управосильнення присуду, уважаючи, що обвинувачений є налоговим злочинцем, а то на основі письма команди повітової поліції в Сокалі з 22. жовтня 1930. ч. 637/30 тому, що проти нього ведеться в окружному суді у Львові карне слідство за злочин з § 58 і § 65 австр. зак. кар. По виході на волю пос. Кохан вніс зажалення на цю постанову

до окр. суду в Замості і цей постановою з 27. лютого 1931. до ч. Кс. 1025/30 ухилив превенційний арешт.

Апеляційна розправа розпочалася рефератом окр. судді Хоткевича, що представив справу на основі актів. Після цього як оборонець пос. Кохана промовив пос. д-р Ст. Баран. У своїй промові піддав він основній критиці оспорений присуд, виказуючи на основі зізнань кількадесятьох відводових свідків, що устійнений в оспореному присуді поліцейний стан не відповідає дійсности, а навіть у дечому суперечить самим зізнанням коронних свідків. У хвилині приїзду обвинуваченого до Павлович дня 3. серпня 1929 р. церква вже була розібрана, всі події відбулися передтим і тому обвинувачений не міг підбурювати товпи до того, щоби кидала камінням на поліцію. Оспорений присуд опирається виключно на зізнаннях двох функціонарів поліції, котрі не були присутні на вічу в Павловичах інкримінованого дня, є отже свідками, що в судовій процедурі звуться testes de auditu. Зізнання таких свідків не можуть бути міродатні для оцінки вини, тимбільше, що джерелом їх є інформації божевільного чоловіка Олександра Біліка і невідомого конфідента. Навпаки — зізнання відводових свідків ствердили понад усякий сумнів, що принятих у присуді слів обвинувачений не ужив. Тимсамим у даному випадку нема естcovа карigідного вчинку зі статті 154. часть II. карного кодексу і тому обвинуваченого слід в цілости виправдати.

Після пос. д-ра Барана промовив другий оборонець пос. Черніцький. У своїй промові занявся він аналізою зізнань деяких свідків, зокрема свідка Андрія Пирога, котрий рівнож заперечив, щоби обвинувачений висказав інкриміновані слова, наведені в оспореному присуді, а ствердив тільки, що обвинувачений назвав спосіб переведення розбірки церкви поліцією бандицьким. Не є це образою поліції, а тільки дозволеною критикою її діяльности, бо очевидно і діяльність поліції можна критикувати. Зрештою всі інші свідки не потвердили й того, що зізнав солтис Пиріг, а зізнали, що промова обвинуваченого на вічу була обережна, річева й тактовна. З уваги на те промовець прилучається до внеску оборонця д-ра Барана і просить від себе уневиннити обв. Кохана. Обвинувачений пос. Кохан не промовляв, а таксамо й речник прокуратури, котрий після реферату вніс тільки на затвердження присуду.

По довшій нараді трибуналу предсідник окр. суддя Матковський проголосив присуд, силою котрого окружний суд ухиляє присуд повітового суду в цілости й увільняє обвинуваченого Володимира Кохана від заміту провини зі статті 154. часть II. карного кодексу, тому, що вини обвинуваченому зовсім не доказано, а годі опиратися виключно на зізнаннях посередніх свідків.

У цей спосіб впала з пос. Кохана загроза однорічної вязниці.

ОСТАННІ ВІСТИ

З СЕНАТУ.

У пятницю на нічнім засіданні сенату при дискусії над бюджетом мін-ства вн. справ говорив сен. Макух. Маршал сенату прикликав його до порядку за це, що вжив „невластивих кваліфікацій“, заздалегідь окреслюючи факти, які устійнено у відп. судовім способі.

Вкінці сен. Макух зазначив, що мін. Складковський вказав у комісі, що колиб хотів, то сен. Макуха булиб не вибрали, при чому покликався на свідоцтво присутніх у комісії сенаторів і звіт у „Ґаз. Варш.“.

Після відчитання звіту „Ґаз. В.“ мін. Складковський зірвався з лави міністрів, звернувся до енденції, бє браво та дуже схвильований кричить: „Хай жие правдомовність! Славно!“.

ПОС. КВАПІНСЬКИЙ УВІЛЬНЕНИЙ.

Апеляційний суд увільнив пос. Квапінського, якого суд. І. інстанції засудив був на рік за те, що „змагав до насильного перевороту“.

ПОС. ВРОНУ УВІЛЬНИЛИ.

Суд у Красноставі увільнив пос. Врону, обвинуваченого у здогаднім побитті своєї матері. Мати заперечила, начеб син бив її колинебудь. Ніколи не вносила зажалення проти сина, а справу цю викликала поліція. Із свідків обвинувачення лише один поліцай потвердив факт, поданий в обвинуваченні.

ПОЛЬСЬКИЙ БАНК ПРОМИСЛОВИЙ ПІД СУД. НАГЛЯДОМ?

Польський Банк Промисловий у Варшаві, (що має філію й у Львові) найшовся у фінансовій скруті. Є це в звязку з тим, що багато акцій того банку має французька група, яка є теж власником консорції „Малопольска“. Останні фінансові афери у Франції (Устріка та Девільзера) є в звязку з існуванням Банку Промислового. Афери ті заломили французьку групу „П. Б. Пром.“ і вона не може піддержати його. Тому „П. Б. Пр.“ рішився просити, щоби влада дала йому судовий нагляд.

ПРИСУД НА ЗЛОДІЇВ ПОЧТ. МАРОК.

У суботу запав перед львівським судом присуд на злодіїв почтових марок, яких вони вкрали на почті при гол. залізн. двірці на 400 тис. зол. Бобелю та Майхровича суд увільнив, хоч вони призналися в поліції до крадежі. На основі суд. слідства суд не міг привязувати великої ваги до їх зізнань. Зате тих, що купували крадені марки: Гольцмана суд засудив на 3 роки тюрми, Парнеса на півтора року, Любліна на 1 рік, Наєра на 6 міс., Горовіца на 3 м. Трьом останнім відложили кару на 3 роки. Почта потерпіла шкоди на 27 тис. зол., бо часть крадених марок віднайшлася.

ЛЕТУНСЬКА АФЕРА У ФРАНЦІЇ.

У Франції збанкротувало на 40 мін. франків субвенціоноване державою летунське т-во „Аеропосталь“, що вдержувало комунікацію між Півд. Америкою та заморськими посілостями Франції. Т-во це затягнуло 200-міліонову облігаційну позичку, а задля того сфальшувало уряд. гарантії і сфабрикувало фікційні претенсії т-ва до держ. скарбу. Які політичні наслідки матиме афера покищо, невідомо. Можливо, що прем. Ляваль схоче усунути з кабінету скомпромітованого міністра скарбу і так урятувати кабінет.

ЗЕМЛЕТРУС У СЕРБІЇ.

У ночі 8. березня відчули в півд. Сербії в районі Скопле-Дойран і Струмиці сильний землетрус. Телефонічна комунікація перервана. Богато людей згинуло.

—o—

СПОРТ

СХОДИНИ КОПУНІВ С. Т. „УКРАЇНА“.

Провід секції копаного мяча С. Т. „Україна“ подає до відома, що сходини копунів відбудуться у вівторок 10. березня в год. 7.30 веч. у домівці С. К. У., Підваля ч. 9. І. пов. Присутність усіх членів обовязкова. Рівночасно подається до відома, що кожної середи і суботи між годинами 7.30—9 веч. урядуватиме там-же секретар Т-ва, у якого можна вписуватись у члени та одержати всі інформації.

Катовиці.

МИСТЕЦТВА ГАКІВКИ В ПОЛЬЩІ.

ЛЕҐІЯ—ПОҐОНЬ 1:0 (0:0, 1:0, 0:0).
ЛЕҐІЯ—АЗС (Познань) 1:0 (1:0, 0:0, 0:0).
АЗС (Варшава)—ПОҐОНЬ 3:1 (2:1, 1:0, 0:0).

АЗС (Варшава) і ЛЕҐІЯ кандидатами на мистця.

КОПАНИЙ МЯЧ.

У неділю, 8. березня відбулися такі товариські змагання в копаному мячі:

ВАРШАВА. Варшавянка—Польонія 2:1 (1:0).
КРАКІВ. ВИСЛА—ВАВЕЛЬ 6:3 (4:1).
ГАРБАРНЯ—РУХ 4:2 (1:1).
КРАКОВІЯ—АКС (К. Гута) 5:2 (4:2).
ПОЗНАНЬ. ВАРТА—КС. ГАЛЄР (Ь. Гайдуки) 2:2 (1:1).
КАТОВИЦІ—КОР. ГУТА 2:1 (1:0).

—o—

З конгресу Товариства Приятелів Ліги Націй.

Освітлення „Слова Польского“.

„Слово Польске“ з 9. березня в статті „Атут у руках нашої закорд політики“ зазначує, що преса повинна присвячувати більше місця нарадам Т-ва Приятелів Ліґи Націй у Брюселі, яке має великий вплив на Ліґу Націй у Женеві. Вороги Польщі „обробили“ заздалегідь членів конгресу, інформуючи їх про пацифікацію в Сх. Галичині. Одначе польський делеґат сен. Левенгерц, пояснив причини пацифікації і так унеможливив і ослабив приготовлені атаки. на Польщу. „Також становище „українських“ делеґатів (з уенерівського центру у Варшаві: Шульгин і Смаль-Стоцький —Ред.) завело. Делегати ті замість — як сподівалися — доливати оливи до вогню, вдарили неждано в струну замітно примирливу та медіяційну. Виказували, що в інтересі „руськоі“ меншими є стремління найти форми співпраці її з польською державою на ґрунті безоглядної льояльности супроти держави. Так атмосфера переладована передше громовими хмарами недалекої бурі — перемінилася в настрій взаїмного порозуміння та співпраці.

„Того сподівалися найменше і керівництво конґресу було таким ефектом дискусії безсумніву заскочене. Очевидним знаком такого висліду дискусії було гладке відкинення предложення, щоби звернутися до Л. Н., аби вона вислала т. зв. „чорну експедицію“ до Сх. Галичини для розгляду здогадних проступків органів польської адміністрації в підпорядковуючій акції. Зате ухвалили покликати комісію (до якої входять Ст. Стронський, Шульгин і п-і Боссе), яка має простудіювати засоби, як довести до порозуміння і польсько-української співпраці.

„Так завдяки вмілому становищу дел. Левенгерца і примирливій поставі „української“ делеґації Конгрес Приятелів Ліґи Націй закінчився повним признанням домагань політики польської делеґації, а тимсамим успіхом інтересів Польщі.

„Висліди тих нарад будуть без сумніву поважним атутом у руці мін. Залеського підчас евент. „української“ дискусії в травні на сесії Ради Ліги Націй“.

НОВИНКИ

— **Germanoslavica.** „Німецьке Товариство славістичних студій“ в Празі задумує разом із „Славянським Інститутом“ у Празі видавати тримісячник під заг. „Germanoslavica“. Ціль видавництва — досліджувати взаємини культур славянських та ґерманських народів. Гадаємо, що українські вчені радо візьмуть участь в повищому видавництві, вказуючи на наші взаємини із західною культурою. Адреса видавництва: Doc. D-r Konrad Bittner, Praha I., 606. Deutsche Gesellschaft für slavistische Forschung. — Л. Л.

— **Самовбивство.** У Познані застрілився ротмістр 15. полку уланів Бучинський. Його жінка, довідавшись про смерть чоловіка, попала в такий розстрій нервів, що її відвезено до дому божевільних. Причиною самовбивства ротмістра було те, що його мали арештувати за якусь провину супроти дисципліни.

— **Убитий при телефоні.** У Варшаві при вул. Новолипки до телефонічного автомату приступив 30-літний Абе Альтман і почав телефонічну розмову з одною панною. В цій хвилині надбіг купець Зайдман і стрілivши до нього з револьвера, поклав його трупом. Вбивник арештований. Він признався, що вбив суперника зі заздрости, що той, хоч був жонатий, збаламутив його наречену і телефонував до неї.

— **Ґімназист у вязниці.** Стрийський суд присяглих засудив на днях Йону Дреннера, учня 7. кляси ґімназії на 1 рік вязниці за злочин державної зради, який то цей учень заподіяв тим, що належав до К. П. З. У.

— **Малолітній злочинець.** В селі Клешеле на Волині було двох хлопців: 16-літний Іван Панасяк і Микола Солотюк. Ці два хлопці завжди сварились і бились, що скінчилось тим, що Панасяк зарізав ножем свого 14-літнього ворога й лишив його на полі. Суд засудив 16-літнього злочинця на 10 літ вязниці.

— **Набила прокуратора.** В Лунинці арештовано й продержано у вязниці емеритованого старшину польської арімії Ґ., закидаючи йому якісь ошуканства в продажі землі. По пятнацяти днях його звільнено. На розправі прокуратор Томчак заховувався супроти жінки підсудного так нетактовно, що ця жінка скочила до нього і в салі розправ ударила його кілька раз в лице. Енерґічну жінку арештували.

— **Смерть славного німецького коміка.** Один з найбільших німецьких коміків, артист Отто Ройтер помер у санаторії в Діссельдорфі на серцеву недугу. Підчас війни він був артистом віденських театрів і мав велику популярність.

— **Чому дівчата покидають цей світ?** У Відні скочила з 5. поверху на вулицю 21-літна Ельза Паер. Вона померла в лічниці, признавшись перед смертю, що виконала самовбивство тому, що вона маленька і надто груба й товста, тому хлопці не хочуть з нею навіть танцювати, ані любити.

— **За лихе свідоцтво.** В місті Пріштіні в Сербії учень 7. ґімн. кляси Ізмайлович дістав на півріччя лихе свідоцтво, за що напав на професора Константиновича і стрілив до нього 6 раз та поранив смертельно. Коли сторож школи хотів боронити професора, цей учень стрілив ще раз до нього. Ізмайловича арештували.

— **Нова повість Гамсуна.** Недавно вийшов новий том повісти Кнута Гамсуна „Бурлака“. Гамсун у розмові сказав про ту повість: „Мені здається, що це мій найкращий твір. В сімдесятому році життя, очевидно, мої почування й враження не такі свіжі, як ті, які я малював у трицятому році життя, та за те мій ум більше строгий і вимагаючий, тому повість ця найзріліша. Може це моя остання повість“.

— **Особисті вісти.** Дня 7. лютого 1931 р. промувався на доктора ветеринарної медицини: Камінський Іван, родом з Лютинки, п. Жидачів і Конош Олекса, родом з Городні на Чернигівщині.

☦ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

ІВАН ҐОФРИК,

емеритований радник б. намісництва, член Товариств „Просвіта“, „Рідна Школа“ і „Сокіл-Батько“ помер у Львові дня 7. березня 1931 р. в 85 році життя. Похорони відбудуться в понеділок 9. березня, в год. 4 попол. з дому жалоби при вул. Грунвальдській ч. 6. на Янівський цвинтар. В. Й. П.

Дописи.

КОЛОМИЯ. **(Нова культурна станиця).** Віднедавна Коломия збогатилася ще одним українським культурним надбанням: на підставі затвердженого статуту почала істнувати в нас філія львівського Музичного Інституту ім. М. Лисенка. Молода це школа; не мала вона ні фондів, ні засобів, ні урядження, ні своєї домівки, — та мала одну велику силу, що зрушує гори, а саме: любов і повну самопожертви працю віддавних цій школі людей. Їхнім старанням і трудами поставлено цю філію на ноги і ось за короткий час її істнування вже й наслідки видно. Дня 28. лютого ц. р. відбувся прилюдний попис елевів цього Інституту в салі Нар. Дому в Коломиї. Саля заповнена і старшим громадянством і молодю. Програмка виказує 18 точок попису: фортепян, скрипка, чельо, спів... **Beriot, Schuman, Schubert, Beethoven, Mendelsson, Rode, Ernst** і інші відомі імена. Є й наші: Лопатинський, Ярославенко, Січинський. От підносять завісу й починається правдива духова насолода. Молодь, хлопці, дівчата, майже діти — показують свої музичні здобутки, свої надбання за короткий час науки в Муз. Інституті в Коломиї. Не місце тут вдаватися в критичну оцінку школи, системи навчання, тощо. Для того є своя контроля з централі Інституту зі Львова. На загал треба сказати, що увесь попис учнів філії перейшов добре й залишив миле враження. В нинішні часи, коли музична освіта для українців є майже необхідна; коли музика не є люксусом, а навпаки — може бути джерелом істнування, фахом — треба побажати, щоб якнайбільше нашої молоді ходило до своїх музичних шкіл. Вражало, що з кляси фортепяну не виступав ані один хлопець. Родичам треба глибше подумати над питанням музичної освіти своїх дітей. З окремих виконавців слід відмітити з кляси скрипки: Л. Сатурську, І. Каратницьку, В. Генсьорського. Малий В. Баран просто дивував опануванням нелегкого концерту Rode (VI.). А щодо В. Цісика, то виконання ним відомої „Елегії" **Ernst'a** носило вже ознаки артизму. В клясі фортепяну гарно представилися: М. Сатурська, О. Нагірна, Н. Поповичівна і С. Гіссовська. П-а Т. Фединська ніжно проспівала „Дику рожу" Ярославенка і „Не співайте" Січинського. Бажаємо дальшого розвитку філії Муз. Інст. ім. Лисенка в Коломиї. А родичам ще раз звертаємо увагу на новий фах, на нове джерело заробітку. В наші часи буває, що добрий музик ліпше заробляє, як неодин меценас. Варто подумати!

І. З-ко.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Nikolaus Czubatyj: **„LITERATUR DER UKRAINISCHEN RECHTSGESCHICHTE IN DEN JAHREN 1919—1929".** Abdruck von „Przewodnik historyczno-prawny" 1930. Lemberg 1931. Стор. 64. Форм. 8°.

ЖУРНАЛИ.

НИВА, часопис посвячений церковним і суспільним справам. Львів, лютий 1931. Ч. 2. Зміст: На шляху до правильного розвязання унійного питання.; о. д-р Костельник: Свої не приймили його; о. Петро Дзедзик: З таємної психіки „Вічного Жида"; о. д-р Лев Глинка: Вісти з Риму; о. В. Навроцький: Куток мови; Осип Кладочний: В римських катакомбах; Всячина; Нові книжки; Некрольоґи.

ЖИТТЯ Й ЗНАННЯ, популярний науковий журнал „Просвіти". Березень 1931. Ч. 6. Зміст: М. С. Сірополко: Співець Запорожжа Кащенко; М. Левицький: Наші шелестівки; Пляшкова машина; В. Ганс-Т. Сікора: Молоко та його своєрідні властивості; І. Раковський: Природа наших зірок; М. Базник: Як творилось знання; І. К.: Руська вулиця у Львові; І. Вербяний: Про мову бджіл; Я. Пастернак: З ґетиґенської старовини; П. Дубрівний: Трійливе зілля наших сіножатей; І. Борковський: Історія та культура етрусків; Вагнер Черкавський: Красильна трава або бріч (крап); Всячина. Численні ілюстрації.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК, орган пасічничої секції Сільського Господаря й Кооперативи „Рій" у Львові, березень 1931. Ч. 3.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Львів, березень, 1931.

SITZUNGSBERICHTE der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-ärztlichen Sektion, Heft XIV. Maj, 1930, December 1930. Verlag — Ukrainische Sevcenko-Gesellschaft in Lemberg. Lemberg 1931. Стор. 20.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 7. березня 1931 року: масло експортове пріма 4·60 зол., масло десерове пріма 4·50 зол. за кільо; літра молока 28—29 сот., літра сметани 1·50 зол., копа яєць 6·30—6·40 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Понеділок, 9. березня, година 7·30 веч. „Лялька", оперетка.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):
Понеділок, 8. березня, година 7·30 веч. „Як стати багатим і щасливим".

Малий Міський Театр:
Понеділок, 2. березня, година 7·30 веч. „Добра Ворожка".

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Співпеве серце" (Ол. Джолсон, Соні Бой, Маріон Ніксон). Додатки.

КАСІНО: Звукова фільма „Серце на вулиці" (Зб. Саван, Нора Ней).

КОЛЬОСЕИ: „Загадочний замах" (Еді Польо).

ЛЕВ: Звукова фільма „Козаки" Толстого (Дж. Ґільберт, Рене Адоре).

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „Карколомні закрути" (Клира Бов, Ріх. Арлен)

ОАЗА: Звукова фільма: „Чар мексиканки".

ПАЛЯС: Звукова фільма в чеській мові „Цісарсько-королівський фельдмаршал" (Власта Буріян).

ПАН: „Велика парада".

ПАСАЖ: „Із вітром навзаводи" (Гут Ґібсон). Американська комедія та звуковий додаток.

ПРОМІНЬ: „В кайданах життя". Виступ таночної пари з Варшави.

ФАТАМОРГАНА: „Змова трьох". „Королі пустині".

ХИМЕРА: „Квітка Сходу".

СТИЛЕВЕ: „Живий труп" (Пудовкін, Марія Якобіні). „Грішниця в Монпарнасу" (Анні Ондра).

УТІХА: „Залюблені" (Вільма Банкі). Озеро кохання".

Програма радіо.

Вівторок, 9 III. 1931.

Варшава (1411,7) 12·10 Ґрамофонові платти. **Гельсінгфорс** (221,4) 19·00 Симфонічний концерт. **Берлін** (419) 16·30 Концерт. **Стокгольм** (435,4) 17·00 Популярна музика. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Прага** (487,2) 16·30 Радіоорхестра. **Відень** (516,3) 12·00 Капеля Вінтерніца. **Будапешт** (550,5) 9·15 Радіоквартет. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Подяка. Б. коломийські пластунки і пластуни складають щиру подяку Вп. Меценасам: Д-рові Ярославові Шипайлі, Д-рові Олексі Коссакові, Д-рові Іванові Туринському і Д-рові Новодворському за зовсім безкорисну й успішну оборону при розправі дня 26. II. 1931 р. за провину з 285. к. з. в коломийському суді. З цеї нагоди складаємо 50 зол. на політ. вязнів. — **Степан Маціборко** і тов.

Новий Український Театр під дир. П. Карабіневича

Тартаків.
9. III. „Я хочу мужа".

Сокаль.
10. III. „Плач Ізраїля".
11. III. „Танок Венери".

Белз.
12. III. „Запорожець за Дунаєм".
13. III. „Плач Ізраїля".

Угнів.
14. III. „Я хочу мужа".
15. III. „Шумі Маріца".
16. III. „Плач Ізраїля".
17. III. „Царевич".

Любачів.
18. III. „Танок Венери".
19. III. „Плач Ізраїля".
29. III. „Царевич".

Кінчать постановку найновішої песи В. Грубінського переклад Карабіневича **„Ленін".** 1565

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГРИБИ гарні вибирані (найменче 5 кг.) по 10 зол. 1 кг., повидла з чистих сливок на цукрі, бочілочка 5 кг. 14 зол., чиста овеча бриндзя, бочілочка 5 кг. 13 зол., пчільний мід з гір в 5 кг. бляшанках по 23 зол., волоські горіхи, мішочок 5 кг. 17 зол., — висилає франко за післяплатою **МЕНДЕЛЬ ШТУММЕР, Косів к. Коломиї.** 1449 9—10

КОНЦИПІЄНТ з судовою і дволітньою адвокатською практикою прийме посаду у адвоката. — Зголошення: Адміністрація „Діла" під „Рутинований". 1597 2—2

ДВОПОВЕРХОВА камениця при Сапіги, побіч техніки, повний комфорт, склепи, город, 13.000 зол. комірне, ціна 16.000 долярів. Довг 4%, вісім тисяч долярів на 25 літ. Готівка вісім, продасть Ігнат Львів Куркова 24. 1595 2-2

ЯИЦЯ жовтих орпінґтонів, білих лікгорнів і качок пекінів 1 зол. за штуку продає А. Тарнавський, Брахівка почта Соколівка к. Ожидова. 1602 2—3

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 1538

ДЯК диригент, молодий іспитований, з гарним голосом, що вміє вести хор, глядає посади. Ласкаві зголошення листовно: **Бачук Николай,** Демиче п. Заболотів. 1611 2—2

РУТИНОВАНОГО КОНЦИПІЄНТА потребує адвокат у меншім містечку. — Зголошення з поданням умовин і поручень слати до Адміністрації „Діла" під „Для адвоката". 1616 1—5

РУТИНОВАНИЙ концнпієнт з кількалітньою адвокатською і судовою практикою шукає місця від зараз. — Зголошення під „Солідний". 1588 2—3

КОНЦИПІЄНТ зі судовою і 2-літньою адвокатською практикою шукає місця у адвоката. — Зголошення: Д-р Димитро Денис, Долина 1613 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Надзірна Рада Центрального Кооперативного Банку

„Краєвий Союз Кредитовий"

з відповідальністю уділами у Львові скликує на основі §§. 45. і 47. статуту

Звичайні

Загальні Збори

членів Центрального Кооперативного Банку на день 25. березня 1931.

в годині 5-тій пополудні в домівці „Центробанку" у Львові, Ринок ч. 10. з отсим порядком нарад (§. 52. статуту):

1. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2. Звідомлення з діяльности за діловий рік 1930, зі замкненням рахунків, білянсом і рахунком зисків і страт за 1930 р.
3. Звідомлення контрольне з провірки білянсу й рахунку зисків і страт за 1930 рік.
4. Внесення Надзірної Ради на розділ чистого зиску (§§ 23. і 45. статуту).
5. Вибір 4-ох членів Надзірної Ради на місце уступаючих членів Надзірної Ради.
6. Вибір трьох членів Контрольної Комісії (§ 52 і, статуту).

Право участи в Загальних Зборах мають усі члени „Центробанку", що доповнили свої зобовязання щодо вплати уділів по думці постанов статуту (§§ 16 і 60). — Кожний член має лиш один голос, незалежно від скількости посіданих ним уділів. За леґітимацію служить уділова книжечка (§. 50. статуту). В Загальних Зборах беруть участь члени особисто. Правні особи заступають їх повновласники. Повновласником кооперативи й іншої правної особи може бути лише член Дирекції або Надзірної Ради дотичної кооперативи, чи член Управи дотичної правної особи, або в обох випадках фізична особа, яка є вписана в реєстр членів Центробанку (§. 51. статуту).

Річне звідомлення і замкнення рахунків виложені в льокалі „Центробанку" (Ринок ч. 10., I. пов.) до перегляду членів.

Львів, 6. березня 1931 р.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ ЦЕНТРАЛЬНОГО КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „КРАЄВИЙ СОЮЗ КРЕДИТОВИЙ" з відповідальністю уділами у Львові:

Д-р Михайло Волошин в. р.
предсідник.

Денис Коренець в. р.
секретар.

Подяка.

Дня 13. лютого ц. р. померла у 87 році життя Олена з Олесницьких Туркевичева, вдова по бл. п. о. Антонію Туркевичу, довголітньому парохові Орішковець — у домі о. Михайла Дмитерки в Мишкові. Отсим складаємо щиро-сердечну подяку передусім ВП. Паньству Дмитеркам, в яких домі знайшла Покійна захист та опіку до останньої хвилини, за що їх нехай Господь сторицею нагородить.

Дякуємо щиро Всч. о. Михайлові Дроздовському за провід похорону, Всч. о. Семенові Гребенюкові і Всч. о. Михайлові Дмитеркові за прощальні промови та Всч. оо. Іванові Крвавичові і Василеві Лозовому за співучасть у похоронах. Так само щиро дякуємо ВП. місцевому Учительству й усім парохіянам Мишкова, що — не вважаючи на люту погоду — звеличали похорони Своєю присутністю.

За цілу Рідню Покійної
1614 **Д-р Ярослав Олесницький.**

Найдешевші книжки!

МИХАЙЛО ВОЗНЯК
ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ
До звязків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 50 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

ШЕВЧЕНКО і КНЯЖНА РЕПНІНА
Ціна 1·50 зол., на почт. перес. 50 сот.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК
КРІЗЬ ДИМ і ЗГАР
Ціна 50 сот., з почтовою перес. 70 сот.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.
СМІХ ЗЕМЛІ
Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО
Спогади I. II. і III. часть
Ціна 8·— золотих — без пересилки.

АЛЬФОНС ДОДЕ
МАЦІЦЬКИЙ
Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

Можна дістати в Адм. „Діла" Львів, Ринок 10. II. п.
або в книгарнях.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.